

Handläggare: Lena Skott
Telefon: 08-508 20 032

Till
Enske-de-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reviderad modell för fördelning av medel till stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet – svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 119- 2456/2007

Förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar på remissen.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Anders Lindström
Avdelningschef

Sammanfattning

Mot bakgrund av att ansvarsförhållandet mellan trafik- och renhållningsnämnden respektive stadsdelsnämnderna har ändrats avseende skötsel av gatumark, har en arbetsgrupp fått i uppdrag att genomföra en översyn av resursfördelningssystemet för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet. Förutom att ta bort de delar av fördelningsmodellen som avser resurser till den nu centraliserade gaturen- och vinterväghållningen, har gruppen utarbetat ett förslag till en reviderad fördelningsmodell. Förslaget har remitterats till stadsdelsnämnderna för yttrande.

Förvaltningen ställer sig huvudsakligen positiv till översynsarbetet och den reviderade fördelningsmodell som tagits fram. Mot bakgrund av att modellen fortfarande har brister,

vill förvaltningen betona vikten av att den förvaltas och ses över löpande så att ingående variabler och korrektiv överensstämmer med faktiska förhållanden på bästa sätt.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom personalavdelningen i samråd med ekonomiavdelningen.

Bakgrund

Ansvarsförhållandet mellan facknämnder och stadsdelsnämnder avseende skötsel av gatumark ändrades från och med år 2007. Av detta skäl har ett förslag till reviderad fördelningsmodell för stadsmiljö utarbetats.¹ Förslaget har tagits fram av en arbetsgrupp med representanter från stadsledningskontoret, utrednings- och statistikkontoret (USK) samt från stadsdelsförvaltningarna i innerstaden, västerort och söderort. Gruppen har arbetat under ledning av stadsdelsdirektören för Södermalms stadsdelsförvaltning.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till reviderad fördelningsmodell till stadsdelsnämnderna. Remisstiden sträcker sig till den 30 augusti 2007.

Förslaget i korthet

Arbetsgruppen har haft i uppdrag att genomföra en översyn av resursfördelningsmodellen för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet. Förutom att eliminera de delar av fördelningsmodellen som avsåg resurser till den nu centraliserade gaturenhållningen/vinterväghållningen m.m., har gruppen studerat och övervägt olika varianter på en reviderad fördelningsmodell liksom alternativa variabler i modellen.

I arbetet med att revidera modellen har arbetsgruppen utgått från samma krav som gällde vid konstruktionen av nuvarande fördelningsmodell. Modellen ska vara:

1. Enkel
2. Lättförståelig
3. Rättvisande
4. Baserad på objektiva variabler som SDN inte kan manipulera
5. Adaptiv med avseende på väsentliga förändringar, t.ex. ändrad markanvändning vid exploateringar
6. Fördelande, inte kostnadsdrivande
7. Tillämplig på alla stadsdelar
8. Accepterad

En analys av konsekvenserna av dessa krav vid konstruktionen av en fördelningsmodell för stadsmiljöverksamhet återfinns i kommunstyrelsens utlåtande 2004:93, i vilket den nuvarande fördelningsmodellen behandlades (dnr 309-557/2004).

Vid en samlad bedömning föreslår arbetsgruppen att *grönområdesskötseln*, liksom hittills, beräknas med hjälp av variabeln arealer och folk per skötselyta. Arbetsgruppen föreslår att folkfaktorn ändras så att dagbefolkningen viktas ned och att antalet gymnasieelever helt utgår.

¹ Förslaget i sin helhet återfinns i bilaga till tjänsteutlåtandet.

Övrig stadsmiljö föreslås, som hittills, beräknas med hjälp av två standardiserade variabler; folkfaktor per total skötselyta samt detaljplaner den senaste femårsperioden. I fråga om detaljplaner förordar gruppen att antalet lägenheter som berörs av dessa planer utnyttjas istället för antalet planer i sig och att medianvärdet istället för medelvärdet under de senaste fem åren används.

Fördelningsmodellen för stadsdelsnämndernas *investeringar* föreslås, liksom hittills, vara densamma som för driften.

Med hänsyn till att statistikunderlaget för fördelningsmodellen har brister av varierande omfattning bör kommunstyrelsen få i uppdrag att löpande se över fördelningsmodellen för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Det är positivt att de krav som gällde vid konstruktionen av nuvarande fördelningsmodell även har varit utgångspunkt i översynsarbetet, dvs. modellen ska bland annat vara enkel, lättförståelig och baserad på objektiva variabler som inte den enskilda stadsdelsnämnden kan påverka. Förvaltningen önskar framföra synpunkter enligt följande:

Verksamhetsgrenarna grönområdesskötsel – övrig stadsmiljö

Förvaltningen anser inte att stadsdelsnämndernas specifika kostnader bakåt i tiden ska användas som variabel i fördelningsmodellen. Det skulle, enligt förvaltningens uppfattning, innebära att modellen tar hänsyn till stadsdelsnämndernas eventuellt skiljande ambitions- och standardnivå. Det kan leda till att incitamenten att hålla nere kostnader minskar, men också att stadsdelar riskerar att ”fastna” på en lägre standardnivå. De två verksamhetsgrenarna Grönområdesskötsel och Övrig stadsmiljö viktas med utgångspunkt från fem års justerade bokslut. Det är angeläget att denna metod inte får som konsekvens att tidigare bokslut påverkar tilldelningen kommande år för den enskilde stadsdelsnämnden.

Vidare kan konstateras att verksamhetsområdet Övrig stadsmiljö innefattar varierande arbetsuppgifter och det är därför inte lätt att bedöma om modellen är rättvisande i detta avseende. Förvaltningen tar inte ställning till lämpligheten i att ersätta antal detaljplaner som variabel med antal lägenheter som berörs i detaljplanerna. Möjligen bör båda aspekterna beaktas i modellen.

Specifika faktorer i ytterstaden

I remissförfarandet kring nuvarande fördelningsmodell framfördes bl.a. önskemål om att i modellen särbehandla vissa faktorer, till exempel särskilt värdefulla natur- och friluftsområden. Genom att särbehandla denna typ av områden skulle kompensation kunna ges för det faktum att besökare till rekreatiomsområden inte ingår i modellens beräkningar av dagbefolkningen inom olika stadsdelsområden. Dessutom skulle modellen

på detta sätt beakta att staden ofta ställer högre krav på skötseln inom särskilt värdefulla naturområden.

Enligt förvaltningens bedömning missgynnas överhuvudtaget stadsdelar i ytterstaden med naturområden där det ställs allt högre krav på skötsel i form av t.ex. slyröjning. De ökade kraven kommer av att bebyggelse och naturmark kommer tätare in på varandra i takt med att nya bostäder tillkommer. Det leder till att naturområden i högre grad än tidigare nyttjas för rekreation med ett större flöde av människor som rör sig i dessa områden, exempelvis i Årstaskogen. Utbyggnaden i Liljeholmen och Hammarby sjöstad, i kombination med Gullmarsplan som kommunikationsknutpunkt, innebär att väsentligt fler människor än tidigare vistas i Årstaskogen för t.ex. promenader, joggning och utflykter. Det kan också konstateras att grupper av människor med olika former av missbruksproblem som vanligen vistas vid Gullmarsplan uppehåller sig i delar av Årstaskogen särskilt under vår och sommar, med nedskräpning som följd.

Förvaltningen inser att kravet på att modellen ska vara både tydlig, enkel *och* rättvisande kan innebära en inneboende konflikt. Om alla särförhållanden i de olika stadsdelsnämnderna skulle beaktas skulle graden av rättvisa möjligen öka i princip, men antalet variabler skulle kunna bli så många att modellen blir både svår att förstå och hantera.

Förvaltningen anser ändå att modellen behöver utvecklas ytterligare avseende naturområden och det faktum att vissa av ytterstadens stadsdelar genomgår tämligen stora förändringar i takt med bostadsproduktionen. Att den i nuläget inte fångar upp förvaltningarnas stigande kostnader för områden som t.ex. Årstaskogen är en brist. Utredningen kom fram till att en korrigerig av viktningen mellan naturmark och parkmark inte är nödvändig för att göra nyckeln mer rättvisande. Förvaltningen anser att utredningen möjligen bör få ett fortsatt uppdrag att studera detta alternativt undersöka om det är möjligt att differentiera naturområden i hög- och lågkostnadsytor i likhet med det arbete som pågår beträffande parkytor.

Nedviktnig av dagbefolkning

Förvaltningen anser för övrigt att det är svårt att ta ställning till flera ingående delar i förslaget. Det gäller t.ex. förslaget att vikta ned dagbefolkningen från 50 till 25 procent. Det finns inte någon tillförlitlig statistik att basera en sådan vikt på, vilket också anges i översynen, och det är därför inte möjligt att bedöma om den föreslagna nivån är lämplig.

Förbättrad statistik

Det är angeläget att de nyckeltal över arealuppgifter som begärs in från stadsdelsförvaltningarna korresponderar med grunduppgifterna i den av exploateringsnämnden förvaltade databasen PARK. Det är bra att arbete pågår för att förbättra och utveckla statistiken på området. Mot bakgrund av skäl som angetts ovan beträffande bostadsproduktion och förändringar i användningen av park- och naturområden, är det särskilt viktigt att innehållet i databasen uppdateras kontinuerligt.

Sammanfattande bedömning

Förvaltningen ställer sig huvudsakligen positiv till översynsarbetet och den reviderade fördelningsmodell som tagits fram. Mot bakgrund av att modellen fortfarande har brister, vill förvaltningen betona vikten av att den förvaltas och ses över löpande så att ingående variabler och korrektiv överensstämmer med faktiska förhållanden på bästa sätt.

Bilaga

Reviderad modell för fördelning av medel till stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet.
Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 119-2456/2007.